

ՄԵԶԷԼԵՐՏԵ ՖԵՐԳ

ԱՍՐԸՄԸԶՏԱ պաղը քիմեքեր մեղ-
հէպ խուսուսուսուս հատուէն ղիյաուէ
միւսաաուէյէ թարափկիր օլուպ, Պիր
աուէմ հէր նէյէ ինանըրսա ինանըրն,
իթիգաաը գալլաւէն օլուգաւան սօնկ-
րա՝ հիչ զարարը եօգ տուր տէյիւ խո-
տաա էտէրէր : Պոււնլարըն սէօղիւն-
տէն շու աննաշըրը քի, մեղհէպէտէ
կէրէք եախօտ եանդըշ շէյ եօգ . պիր
աուամ քէնտի տիւնիւնն այնընը խալի-
սանէ իծրա էյլէտիյի հալաւէ, օլ այնըն
շու եախօտ պու կէօնա օլուսընտան
հիչ պիր շէյ լաղըմ կէլմէյ : Խաթէր
պիր փուլթա թափսըն : Խաթէր պիր
թաալիւրէ իպաուէթ էթսին եաթօտ
սահիհ Ալլահա բուհ իլէ վէ կէրէք-
իլէ իլէ սէճաւէ դըլըն, Խաթէր կիւ-
նահլարընը պիր փափաղա սէօլէսին,
Խաթէր սօղըուտան սօղըույա թէօպէ
իլէ Ալլահա իգըար էթսին, Խաթէր
Ալլահըն քէլամընա, Խաթէր ինան
իծաաը օլան պիր ինլայէթէ եախօտ
պիր թէնպիհէ միւլթիւ օլոււն, գալպ-
տէն օլուուգաւան սօնկրա՝ պոււնլարըն
հիչ պիրիսինաւէ պիր ֆէրգ եօգ տուր
տէմէք Խաթէրէր : Պու՝ այնի, Պիր ա-
տամըն մէրամը պիր շէյ եէյիպ իչ-
մէք օլուուգաւ հալաւէ, հէր նէ եէր
եախօտ հէր նէ իչէրաւէ, կէրէք ֆայ-
տալը վէ պէսլէյիճի պիր շէյ օլոււն,
կէրէք մուղիւրը վէ ղէհիւրիլ օլոււն,
հիչ զարարը եօգ տուր տէմէյէ պէն-
ղէր : Լաքին պոււնու տէյէնլէրին
պէօլիւք եաննըլըգաա օլուուգաւ ա-
շիքեար տըր : Սահիհ վէ սօղըու մեղ-
հէպի թալիմաթ վար իսէ տէ, եալանը
վէ եաննըլը սա պուլոււնուր : Քէզա-
լիք պաղը մեղհէպէրին թէնպիհէրի
հազգ, պաղըլարընքի իսէ նահազգ
օլուուգաւան, սահիհ իլէ սօղըույա

տիգգաթլէ այըրա էտիպ գալուլ
էթմէք, ղայրի սահիհ վէ նահազ օլա-
նը տալիս իլէտա էթմէք՝ հէր տաաւըն
պօրճու տուր : Էֆքեարընը պաղաւանա
ըօրաքի գալուլ էթտիլմէյէ քիմե-
նին հազգը եօգ իսէ տէ, էֆքեարընը
սէօլլէյիպ, իսպաթընը կէօսթէրմէյէ
հէր աուամըն հազգը վար . պաղա-
սընըն տալիս քէնտի մեղհէպի հազ-
գընտա տէտիլքէրինի տիյնէմէյէ պօրճ-
ու տուր : Նէ շու եախօտ պու էֆ-
քեարը պաղաւանա ղօր իլէ գալուլ
էթտիլմէք իտաաաաը իլէ, նէ տէ Տին
թալիմաթը վէ մեղհէպ հազգընտա
օլան թիւրիւ պէ թիւրիւ էֆքեար-
լարըն հէփսի տէ պիր տիր տէմէքլէ,
իլլա եօգարտա ղիքը էթտիլմիլ կիպի
գարըրսընտա քիմին էֆքեարընը տօսթ-
ճա վէ խասսէթէն տիյնէյիպ, քէնտի-
նինքինի տէ օնա աննաթմաղա պիր
աուամ մեղհէպ սէրպէսթիլէթիւնին է-
սաուը վէ նիզամընա լայէթ էթմիլ օ-
լուր :

ՊԱՊԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՆ ԵԿԱՏՄԱՍԻՐ
ԱՆԳՂԻՍՅԻ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆԻ ՄԸ
ՎԵՍՅՈՒԹԻՒՆԸ

Անգղիայի եկեղեցական մը՝ որ ժա-
մանակ մը Պապական եկեղեցւոյն
յարաժ էր՝ մօտերս նորէն Բողոքական
եկեղեցին գաւառալով նամակ մը հրա-
տարակաժ է, որով Պապականու-
թեան մէջ ունեցաժ փորձառութեա-
նը վրայ կը խօսի հետեւեալ կերպով :
« Չորս կամ հինգ ամսուան միջոցին
որ Պապական եկեղեցւոյն մէջ գըտ-
նուեցայ՝ Յիսուսի անուան բարեպաշտ
եռանդով յիշուիլը շատ քիչ անգամ
լսեցի : Միշտ Կոյս Մարիամայ անունը
կը յիշուի . ա՛ն է, ըստ Պապականացի
ճշմարտիւ «Ապոստան մեղաւորաց» ե-
ռչ Քրիստոս : Եկեղեցիներուն մէջ,

փոխանակ Յիսուսի քաղցը անուան,
Մարիամու անունը կ'երգուի : Սրտիս
մէջ մեծ վիշտ կը զգայի տեսնելով որ
Հռոմի Մարեմապաշտութիւնը մեր մի
միայն փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի փառ-
քըն ու փառութիւնը նսամացուցաժ
էր : Կարճ խօսքով՝ տեսայ որ Անգ-
ղիական եկեղեցիէն ելլելով Յիսուս
կորսնցուցաժ էր, եւ այս մտածութիւ-
նը զիս ստիպեց նորէն իմ նախնի ե-
կեղեցւոյս հետ միանալու : Կըզգայի
որ Քրիստոսի անգին սիրոյն նայելով՝
Մարիամ չնչին, շատ չնչին փոխաբէն
մըն էր : Պապական եկեղեցւոյն բողոք
աղօթքներուն մէջ փնտռելով՝ կը գըտ-
նէի որ Քրիստոս երկրորդական եւ
յեռօրէն բան մը եղաժ էր : Ուր որ
կ'երթայի, տեսաժ եւ ըսաժ բաներէս
կը ստիպուէի Անգղիական ուղղափառ
եկեղեցւոյն մէջ գտնուաժ սրտի անձ-
նական ջերմեռանդութիւնը Պապա-
կան եկեղեցւոյն նիւթական ջերմե-
ռանդութեանը հետ բաղդաւել :
Խորհրդաժութիւններուս արդիւն-
քը առ եղաւ որ Անգղիական եկե-
ղեցւոյն հաւատացելոյ մէջ աւելի
հոգեւորականութիւն, աւելի անձնա-
կան բարեպաշտութիւն եւ աւելի սըր-
բութիւն գտայ քան թէ Պապական
եկեղեցւոյ անդամներուն մէջ : Սօոր
յանցանքը թերեւս ոչ այնչափ Պապական
եկեղեցւոյն անհատներուն է որչափ
եկեղեցւոյն դըութեանը որուն մէջ ա-
նոնք կը կրթուին : Պապական ժողո-
վուրդը կը սորվի քանի մը ձեւեր եւ ա-
րարողութիւններ, եւ ղանոնք կը կա-
տարէ վասն զի ստիպեալ է կատարե-
լու . եւ իր այս պարտաւորութիւնը
վճարելէն ետքը՝ կը կարծէ թէ հոգ-
ւոյն փրկութեանը նկատմամբ Աստու-
ծոյ առջեւ ինչ որ պարտական էր ը-
նել՝ ըրաժ է : Այսպիսի ժողովուրդ-
մը կը պաշտէ զԱստուած շրթամբ,
իսկ անոր սիրտը մեծաւ մասամբ հե-
ռի է անկէ :

ԻԼՔ ԹԵՆՊԻՆ

«ՊԵՆԻՄ ՀՈՒՁՈՒՐՈՒՄՏՍ. ՍԵՆԵՆ ՂԱՅՐԻ

ԱՆԱՆԱՆԱՐԸ ՕԼՄԱՐԸ»

Իշպու թէնպիւն իւր օրոգուման պաշտոն, հէման հէյ թէնպիւնէրին էն մուհիւմի վէ էն էլզէմի տիր տէսէք ճայիղ տիր: Չիւնքի պիր առէմ հազդ Ալլահը թանքմայրդ, մահալուգաթտան պիր դաթա եախսոտ պիր չէյէ Ալլահ տէյիւ թախարսա, ասը Ալլահըն հիւ պիր թէնպիւնէն րայէթ վէ իթաաթ էթմէզ, Լաքին պու թէնպիւն քիմին իչիւն տիր: Ալէսէթիւն փութիւնէսթ միւլէթէր, էանի օտուխտան վէ թաշտան ետիւլըն փուլթարա թախարսա իչիւն տիր տէյիւ պանն օլուխուր: Տահա աշըք սէյլէյէյիւմ, էքսէրիէ դանն օլուխուր քի, պիր առէմ քիմէ վէ հանկը չէյէ տուա սուխարսո, օլ քիմէն եախսոտ օլ չէյ օնուս ալլահը տըր: Լաքին պու գիւլիւմ եանգըն տըր: Թամաքնար առէմին ալլահը քիմ տիր: Կէօքէրտէ օլան Ալլահ աղմուլէյան մը տըր, Եօխսա ալթուխտան վէ կիւմիւլէյան իպարէթ օլան խաղէսի մի: Միւմքին տիր քի թամաքնար առէմ տէ իչիւն րաաթ կէթիւրին տէյիւ հէր կիւն Ալլահ թաշտայա տուա վէ նիյաղ էտէր: Լաքին աղլը, Ֆիքրի, արգուսու վէ մուհապլէթի հէր չէյտէն գլխատէ քէնտի ալթուխտար վէ կիւմիւլէյան տէ օլտուղու իչիւն, օնուս Ալլահը քէնտի փարալար տըր տէմէյէ հազդընդ վար տըր: Պէյլիւք ճատտէրտէ առամ սոյուլ էօլտիւրէն հայտուխտարն Ալլահը քիմ տիր: Պուլարը չօք տէֆա խըրսըղըն չըղաճաղարը էսնառտէ էվլէլա քիլիսէյէ կիւրիւլ, նիյէթէրինտէ օլան խըրսըղըն րաաթ կիթմէյի իչիւն Ալլահա տուա էտէրէր, վէ պէլի տէ խըրսըղընտան աղ սէլիւմ կէրի տէօնէճէք օլտուղարը հալտէյ չալտըղարը չէյէրտէն փէշէն տէյիւ Ալլահա պիր հիստ չըղարմայա տախի տէն էտէրէր: Լաքին պու խըրսըղարըն Ալլահը Հազդ Ալլահ տըր տէյիւլիւր միլիւ: Հազդ Թաալա հազդէթէրի տէ օնարը քէնտի գուլարը տէյիւ թանքմայր դապուլ էտէր մի: Պիւ աքս օնուս մաթլուլ էթտիլի չէյէրտէն ղլխատէ քէնտի սոյուղը գալուլէրինն ֆէսատընա թաալի օլուլ չէյթանն իղլատը վէ միւրատը իւղրէ հալէքէթ էթտիլէրի իչիւն չէյթանն գուլարը տէյիւլի մի: Քէզալիք պէքրիւրին, սէրխալարըն Ալլահը քիմ տիր: օլ տէրէճէ սէլէքէք միւլաթէլա օլտուղարը միւսքիր (սէրխալ էտիճի) իչիլիւր տէյիւլի մի: Հէր չէյտէն էվլէլա պու տիւնեանըն իչիլիւր տիւլիւնէն, Եանի տիւնեանըն չէյէթիւնի, գէվիլի վէ սէֆաաըն սէվէն քիմ սէլէր իչիւն Պօղրս Բէսուլ «Սնարըն ալլահը դարընարը տըր» տէմիւ տիր (Փիւլ. Գ. 19): Փէք չօք առէմէյի Ալլահա մաղպուլ օլտուղտան իսէ, Եէմէք իչմէքէթ թիւրլիւ ճիւմիւլէյէր էթմէյի տաշա ղլխատէ տիւլիւնիւրէր: Պու թարղ քիմիւլէրին ճիւմիւլիւն տէ թաալարը, Եանի հէր չէյտէն ղլխատէ տիւլիւնիւլ սէվիլիւլէրի, վէ մայիլ օլտուղ միւլաթէլա օլտուղարը չէյ Հազդ Ալլահտան ղլարի պիրալալ տըր: Պուլարըն Պիւ Ալլահըն գուլարընդ տէմէյի նաֆիէ տիր: Պիր քիմիւլէյի Ֆիլան տառալն խըզմէթէքարընդ տէյիւլ տէ, օնուս խանէսինտէ, խըզմէ-

թիւնտէ վէ օնուս ուշաղարընլա պէրապէր փէք նատիր պուլուխուլ, Եախսոտ հիւ պուլուխուլալ, տայիմա պաշտա պիր զաթըն էվիւնտէ, օնուս իչիւնտէ վէ օնուս առէմէթիլէյէ պէրապէր կէճէ կիւնտիւլ օթուրուլ գալուգաճաղ օլտուրա, հազդան օլ Եանընա օղրաալարը վէ իչիւնտէ պուլուխուլալարըն առամիւ մը, Եօխսա հէր կիւն խըզմէթիւնտէ վէ մայէթիւնտէ (պէրապլէրինտէ) պուլուխուլուղու գաթըն մը առամիւ օլտուլ օլտուր: Պէյլէ տէ պիր առէմ Ալլահա իպարտէթ սուխուրան մաշալէ հիւ պաղպառալար, Եախսոտ առնաղ արաաա պիր օղրապալ, օրաաա հաղըր պուլուխուլուղու գաղըթ տախի աղը Ֆիքրի Ալլահըն իպարտէթի վէ խըզմէթիւն միւլաթալիք օլտուրան չէյէրտէ օլտուրա, քէզալիք Ալլահըն գուլարընլա իւլիթէթ էթմէքտէն իսէ, օնուս տուա տիւլիւնէյէն վէ սէվիլէյէն քիմիւլէր իլէ արգաաալըք էալիւ, Ալլահըն քէլալմըն հիւ օղուլալ վէ միւլաթաալ էթմէզ, էթմէ տէ տէյիւ ճան ու կէօնիւլ տէն, իլա գորաքի վէ սուրէթա էտէր, տուաաաա իսէ աղա խալանաղ, Ալլահըն թէնպիւնէրին տէ էյոյէնիւլ իճրա էթմէյէ հիւ արգուսու վէ գայրէթի օլտուրա, պու մաղուլէ պիր առէմ, Պէն Ալլահըն գուլարուլ տէսէ պիլէ, հազդան վէ Ֆիլիլի օնուս գուլու օլտուրիւր մի: Պու թարղ պիր առէմին պալան գայրի տիր, Եանի օնուս ալլահը սէվիլի վէ իթաալար էթտիլի չէյ տիր: Կէրէք գէնկիւլիւք, կէրէք տիւնեանա պիր րաշաթընդ գէվիլ ու սէֆա, կէրէք շան ու չէօքրէթ, Եախսոտ իւլ վէ մարիֆէթ, հէր նէ քի պիր առէմ հէր չէյտէն ղլխատէ սէվիլ վէ րայէթ էտէրտէ, օ օնուս ալլահը տըր: Էյ օղուրա, սէնիս ալլահըն քիմ տիր: քիմէ խըզմէթ էտէյոյաա: Էն ղլխատէ տիւլիւնտիւլիւն վէ արգուլէտիլին չէյ նէ տիր: Քիլմէ տուա էտէյոյաա, Եախսոտ քիմէ ալլահ իպարտէ վէրիւրին տէյիւ սորմայորում: Իլա քիմիւլ Եախսոտ հաշիւը չէյի հիւսինտէն ղլխատէ սէվիլյոյաա տէյիւ սիւալ էտէյոյաա: Էյէր չօնուղ իսէն, քիմէ մաղպուլ օլտուրա տաշա ղլխատէ արգուլէ վար: Կէօքտէ օլան Ալլահա մը Եօխսա տրգաաալարընա մը, էյէր Եալըն քէմալիլի պուլուլալ պիր առէմ իսէն, էն ղլխատէ մուհապլէթ վէրիւրին, տիւլիւնտիւլիւն, վէ խալ կէօրիւնէյիւ տէյիւ շապաղաղըն քիմ տիր վէ նէ տիր: Պու տիւնեանըն գէնկիւլիլ Եախսոտ օնուս գէվիլ ու սէֆաալ մը տըր, սէն քէնտիւն միսին: Եօխսա թանքարըն վէ պիր մէնֆաաթ մէմուլ էթտիլին գէնկիւլի վէ նուֆուս սաշիլիլ պիր զաթ մը տըր: Խաթթընա կէթիւր քի Ալլահ քէնտի թէնպիւնէրին էն պաշտոնա պիլիք էմր էտէյոյ քի Քէնտի հուղուրուխտա գայրի ալլահընդ օլտուրան: հիւ պիր քիմիւլէյի վէ հիւ պիր չէյի օնուս ղլխատէ սէվիլա, օնա րայէթ վէ խըզմէթ էթմէյէյիւ:

ՉԻՆԱՅԻՈՅ ԿԵՐԱԿՈՒՐԸ

Չինտաաան ճամբորդութիւն ընող Ամբրիկայի մը կը պատմէ թէ Բանթոնի մէջ շուկայէն անցած ատենը, ուտելու համար ծախու գրուած մորթիւ մուկեր, կատուներ և շուններ

տեսած էր: Կ'ըսէ թէ ընդհանրապէս այն երկրին բնակչաց աղքատ մասն է որ, այս և ասոնց նման կենդանեաց միւր ուտելու համար կ'առնէ, քանզի ասոնք աւելի մաքուր և աղնիւ կենդանեաց միւր չեն կրնար գնել սղուլթեանը համար: Չինացուց սիրած մէկ կերակուրն ալ տեսակ մը թռչնոց բոյնէն շինուած ապուրն է: Յիշեալ բոյնը շինող թռչունը ծիծուան (գըրլանկըն) կը նմանի: Բոյնին նիւթին տեսքը ձկան սոսնձի (պալըդ թուլթալը) կամ սոսնձի պաղպաղակի (թուլթալ խիւլասաաը) պէս լլլալով, սովորաբար թափանցիկ է: Թռչունը յիշեալ նիւթը, ինչպէս կը կարծուի, ծովեզերքէն ժողովելով, անկէ կը շինէ իւր բոյնը գահալիւթ տեղերու պատերուն վրայ, և մարդիկ այն գահալիւթ տեղեաց վերի կողմէն չուան երկնցնելով բոյնը կը բրցեն, ու կ'առնեն: Ասիկա դժուարին և վտանգաւոր աշխատութիւն է, ուստի և այն բոյները շատ սուղ կը ծախուին, ամենէն աժանն իր կշեռքին չափարժաթ, ամենէն սուղն ալ նոյնպէս իր կշեռքին չափ ոսկի կ'արժէ: Վերայիշեալ ճամբորդը կ'ըսէ թէ. այն բոյներուն մէջ կը քաշը (օխան) 20 կամ 25 լիւրայի ծախուեցաւ: Հարկաւ շատ հարուստ մարդիկ միայն կրնան անոնցմէ գնել: Ճամբորդը կը պատմէ նաեւ թէ Չինացիք իրենց հասարակ առուտուրին մէջ անգամ բախտի խաղը (գուլմար) շատ կը սիրեն: Չորօրինակ, մէկը որ քիւ մը պառուլ գնել կ'ուզէ՝ պառուլը ծախողին հետ ստակով խաղ մը կը խաղայ, այնպէս որ կամ այն ստակը կը կորսնցնէ, և կամ անոր կըրկին և երեքին արժէքին հաւասար պառուլ կ'առնէ: Այսպէս խաղով առուտուր ընելը Չինացուց մէջ սովորական է: Ճանապարհորդը ուրիշ տեղեկութեանց հետ սա ալ կիմայնէ թէ Բողոքական Միսիոնարք մինչև հիմա գրեթէ 100 է աւելի պատմութիւն, աշխարհագրութիւն, իրաւանց և բժշկականութեան վերաբերեալ գիրքեր Չիներէն թարգմանած և տպած են: Միսիոնարաց կողմէն այն երկրին ժողովուրդին դործածութեանը պատրաստուած բոլոր գիրքերը 960 կտոր են:

Աւետարանի համար :

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԵՒ ԱՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԵՐ

Եթէ մարդ մը թոյն ուտէ՝ դանկիւ առողջարար բան մը կարծելով, անոր այս կարծիքը զանի թոյնին սատակելէ ազդեցութենէն չազատեր, նոյնպէս եթէ մահապառ հիւանդութեան մը մէջ անօգուտ դեղի մը վրայ յոյս դնէ, դարձեալ մահուան վտանգէն չի կրընար ազատիլ :

Եթէ ի փրկութիւն ստանող ճամբան չգտնենք, երկնից թագաւորութենէն անշուշտ պիտի դրկուինք. ասոր չհաւատացող Քրիստոսեայ մը չկայ : Բայց ինչ է այս ճամբան : Եթէ մեր ուշադրութիւնը դարձնենք Աւետարանին, ահա Սուրբ Գիրք մեզի յայտնապէս կ'իմացնեն թէ ով որ ճշմարտութեան չի հնազանդիր, Աստուծոյ բարկութեանը տակն է (Հռոմ. Բ. 8). դարձեալ դրուած է թէ փրկուողները «Հոգիին սրբելովը և ճշմարտութեան հաւատքովը» կը փրկուին (Բ. Թեո. Բ. 12) : Ասկէ կը հետեւի թէ ան որ ճշմարտութիւնը չի գիտեր և անոր չի հաւատար՝ չի փրկուիր : Աւետարանին ճշմարտութիւնը պարզապէս տեսնուած և կարեւոր բան է, որ Պօղոս Առաքեալ կ'աղաղակէ. «Թէ որ մենք՝ կամ երկինքէն հրեշտակ մը գայ աւետարանէ՝ ձեզի անկէ ուրիշ՝ որ մենք աւետարանեցինք ձեզի, նզովեալ ըլլայ», և «Թէ որ մէկը ձեր ընդունածէն ուրիշ աւետարան քարոզելու ըլլայ ձեզի, նզովեալ ըլլայ» (Գաղ. Ա. 8. 9) : Ապա ուրեքն որչափ ոհարկու բան է սուտ կամ սխալ աւետարան ընդունիլը, և մանաւանդ այնպէս քարոզելը : Բայց և այնպէս կան ոմանք որ, ետայի մարգարէին ըսածին պէս, Մարդոց պատուիրած բաներն իբրեւ աստուածային վարդապետութիւն կը սորվեցնեն :

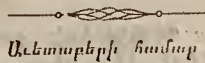
Եթէ Քրիստոս հիմա աշխարհի վրայ ըլլար, ինչ պիտի ըսէր արդեօք ծերոց աւանդութիւնները բռնողներուն : Պիտի չըսէր անոնց ալ թէ Աստուծոյ պատուիրանքը զանց կ'ընէք՝ ձեր աւանդութեանց պատճառաւ և պարսպ տեղը զիս կը պաշտէք, մարդոց պատ-

ուիրած բաներն իբրեւ վարդապետութիւն սորվեցնելով :

Ով դուք մարդոց աւանդութիւնները հաստատելով Աստուծոյ խօսքն աւանդողներ, միտք առէք ասիկա : Ամէն մարդոց հրամայուած է Սուրբ Գիրքը քննել (Յովհ. Ե. 39). բայց ուր կամ որով ըսուած է աւանդութիւնները քննել : Մտրեւած էք, ըսաւ Քրիստոս, ոչ թէ աւանդութիւնները չգիտնալուդ համար, այլ գիրքերը չգիտնալուդ համար (Մատթ. Ի. Բ. 29) : Սուրբ Գիրքը ճշգր. մէն է որ խաւարային տեղ լոյս կու տայ. եթէ անոր մտադրութիւն ընենք, աղէկ կ'ընենք (Բ. Պետր. Ա. 19) : Միթէ հնաժ. է որ մութ տեղ լոյս տուող ճրագն ինք խաւար ըլլայ և ուրիշ լուսոյ կարօտի լուսաւորուելու համար, Դաւիթ կ'ըսէ Աստուծոյ. «Քու խօսքդ իմօտքերուս ճրագ է, ու իմ շաւիղներուն լոյս» : «Քու խօսքերուդ յասնուիլը լոյս կու տայ, ու միամիտները խնայտուն կ'ընէ» (Սաղմ. ՃԺԹ. 105. 130) : Արդարեւ, Տէրոջը վկայութիւնը ճշմարիտ է, տղէտն խնայտուն կ'ընէ. անոր պատուիրանքը պայծառ են, աչքերու լոյս կու տան : Ամէն մարդ պարտական է ճշմարիտ լոյսը գտնել. ով որ չի փնտռեր և չի գտներ՝ իր անձին համար պատասխան պիտի տայ վերջին օրը : «Գիրքերը քննեցէք. ինչու որ դուք անոնցմով կը սեպէք յաւիտենական կեանքը, ունենալ» (Յովհ. Ե. 39.)

ՕՐՏՈՒ

ԽԱ

Աւետարանի համար :

ՀԱՒԱՏԱՐԱՆԻ ԳԻՐԿԻՆ ՄԵՋ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ ԸՐԱԾ ՉԱՐԲԱՆԱԼԻՔ

Հաւատաւոր գիւղը որ իւր ազգայնեցումը 85 տուն ունի՝ Մուշի արեւելեան հարաւային դին, երկու ժամ հեռավորութեամբ լեռան մը վրայ շինուած աղքատիկ գիւղ է : Եթե թը տարի է որ Աւետարանին փրկարար վարդապետութիւններն հոս կը քարոզուին :

Հրաշք խնդրող թերահաւատը, եթէ ուղէ, կրնայ գալ և տեսնել թէ Աւետարանն աս գիւղիս մէջ հրաշքներ գործած է : Ընկերասպանին ա-

րիւնաթաթախ ձեռքերը լուացած և սրբած է. շնացողն իր ճամբուն մէջ դատապարտած է. հրաման ըրած է գողերուն որ ալ չգողնան, և հիմա ոմանք իրենց առջի անիրաւութեանց վճարքն ըրին և կ'ընեն : Երգում ընողին լեզուն և հայհոյին բերանը Սիւամի տէրութեան օրէնքէն աւելի աղքատ դարձադրութեամբ կարած և խայտառակած է. անյոյսին և անհաւատին յոյս, հաւատ և սէր պարգեւած է. անօթին՝ հաց, մերկին հանդերձ տուած է. կարգալ չգիտցողին կարգալ սորվեցուցած է, գիտցողին ալ առօրեայ ընթերցելի գիրք և իմաստութիւն եղած է. միով բանիւ Աւետարանը այս տեղոյն խաւար բանտի մէջ կապուած գերիներուն շղթաները լուծելով՝ զանոնք Աստուծոյ օրդոց փառաւոր ազատութեան լոյսին բերած է :

Երկու սիրելի քարոզիչներ Հաւատաւոր գիւղին դերեզմանոցին մէջ գեղացիներուն ակուր յիշատակ մը թողով հանգիստ կը ննջեն : Մին է Մշեցի պարոն Առաքել, որ գորովագութ արանց և կանանց աչքերէն իւր անկենդան մարմնոյն վրայ արցունք վազեցուց : Երբ եղբայրները պատներու ատեն վրան կու լային, տնոր փոքրիկ տղան ըսաւ եղբայրներուն. «Միթէ իմ հայրս շիտակ երկինք դնացած չ'է որ դուք վրան կու լաք» : և թաղուելուն ժամանակ գիւղացիները կ'ըսէին. «Ափսոս չ'է որ ատոր սակրները մեր մեռելներուն աճիւնացեալ սակրներուն հետ խառնուին» :

Միւսն է Շիփիկցի Մանուէլեան Պր. Կոյր Յովհաննէս, որ իր տասանորդի վրայ խօսած քարոզներով շատերու ծանօթ է : Առաջինը՝ իբր երկու տարի, և երկրորդը՝ ձմեռ մը աս գիւղը կեցան : Մնացած բոլոր ժամանակներուն մէջ աշխատող երրորդ քարոզիչն է Բաղէշցի Վարդանեան Պր. Ա. Աւետիս եղբայրը, որ թէպէտ երիտասարդ, հարկւրամեայ փորձառու ծերու մը պէս կառավարեց աղքատ գիւղացիները, և վաստկեցաւ անոնց սէրն ու համակրութիւնը : Աս եղբայրը իւր ուսման ընթացքին չորս տարուան երկուքը՝ Բաղէշ, մնացածն ալ Խարբերդ կատարած է :

(Մօտերս աս գիւղին մէջ եկեղեցի կազմուեցաւ, և երէց ձեռնադրուեցաւ : Ասոնց պատմութիւնը գալ անգամուան Աւետարանի կը թողունք :)

ՓՕԼԻԹԻԳԱՅԱ ՏԱՅԻՐ ՀԱՎԱՏԻՍԼԵՐ

Յուլիս 17 Բուլի, վե Յուլիս 29 Ալաճր. 1870

ՍԹԱՆՊՕԼ

Կէշէն հափթա փաղար էրթէսի, եա-
նի՝ Սիւննէթ տիւրիւնիւնիւն պաշլան-
տըղը կիւն, Չաթը Շահանէնին իքի
մախտուում Եոսուֆ Իղդէտտին է-
ֆէնտի իլէ Մահմուտ ճէլալէտտին է-
ֆէնտի, վէ վէլիի ահտ օլան Մուրատ
էֆէնտինին մախտուում Սէլահէտտին
էֆէնտի, վէ սայիր 3 շահադատէլէր
սիւննէթ օլտուլար: Ամէլիյաթը իճ-
րա էտէն ճէրրահա 1500 իրա Աթի-
լէ վէրիտի. Շահադատէլէր տախի Չաթը
Շահանէտէն վէ սայիրէրտէն զիղըյ-
մէթ հէտիյէլէր ալմըշլար: Տիւրիւնէ
հալա տէլամօլունույօր վէ հէր կիւն
քիւլիւ ճէմիյէթ փայիթալթըն հէր
թարաֆընտան սարայը հիւմայունուն
եադըննտա պուլունան Տօլմա պաղչէ
նամ մահալաէ իճրա օլունան սէյիր-
լէրի կէօրմէյէ կիթմէքտէ տիր: Ի-
շիթտիլիմիղէ նաղարէն՝ պու վէսիլէ
իլէ սիւննէթ օլունաճաղ 16 պին իս-
լամ չօճուգլարըն սիւննէթ ամէլիյա-
թընը իճրա էթմէք իշիւն 50 ճէրրահ
թային գըլընմըշ տըր:

— Իշպու ալըն 13/25ինտէ ճումաա
էրթէսի կէճէսի, Չաթը Շահանէնին
թախթա ճիւլիսիւնիւն Յունճու սէ-
նէվի գիքրի իշիւն քէսմի թէշքիֆաթ,
ատէթ իւղրէ Սարայը հիւմայունտա
իւղգու պուլտուգտան սօնկրա, օլ
կէճէ Պօղաղ իշինտէ տօնանմալար
տախի իճրա օլունտուլար:

— Պէօյիւք եանկըն սէսէպիլլէ,
Թադսիմ ճիւլարընտա գուրուլան չա-
տըրլարտա դալան ֆամիլիալարա, կէ-
րէք շէհրին իշինտէ վէ կէրէք Պօղաղ
իշի քէօյլէրինտէ սաքին օլաճաղ էվ-
լէր թէտարիք էթմէք իշիւն հիւլիւ-
մէթ թարաֆընտան թէտալիլլէր էլէ
պընմադաատըր: Տէվլէթ թարաֆըն-
տան առաւ սաշընա վէրիլէն եէվմի
նաֆադանըն 13 կիւնտէն քէսիլէճէյի
տախի քէսմէն պիլաիլիլլի տիր:

— Եէտի Գուլէ իլէ Գիւշիւք 25-ք-
մէճէ արապընտա պաշլանմըշ օլան
Բումէլի տէմիլ Եօլու գըլթապընտա

քիւլիւյէթիլի ամէլէ իշէմէքտէ տիր:
— Ամասիատան պընան պիլ մէք-
թուպուն վէրտիլի խապէրէ նաղարէն՝
եադընլարտա 4 հայտուտ շէհրը մէգ-
քիւրուն ճիւլարընտա պուլունան հէ-
րէք նամ քէօյտէն 3 սաաթ գաւապ
ուզաղ պիլ մահալաէ 4 Բում Եօլճու-
լարա ըսաթ կէլիպ, օնլարըն եանըն-
տա պուլտուգլարը 3 պին ղուրուշու
ալտըգտան սօնկրա, օնլարըն ախշամա-
տաք պիլ օրմանտա ալը գօյուպ, պա-
տէհու էլլէրինի վէ այադլարընը պաղ-
լայարաղ պիլ չայա աթմըշլար: Մէգ-
քիւր պիշարէ 4 քիշիտէն պիլիսի պիլ
Եօլ իլէ քէնտի պաղլարընը շէօյիւպ
դըլմա չըգմըշ վէ գուրթուլմուշ.
տիկէր իւշիւ պօղուլմուշլար: Գուր-
թուլան զաթըն թարիֆի իւղրէ հայ-
տուտլարըն Եքիսի էլէ կէշիլիլլի իս-
տէ, տիկէր Եքիսի հէնուղ մէյտանտա
Եօլ տուր: Պօղուլանլարտան տախի
պիլիսիին թէնի, գուրթուլանըն սէօյ-
լէտիլի կիպի, էլլէրի վէ այադլարը
պաղլը օլարաղ պուլունմուշ տուր:

ԷՎՐՈՓԱ

Փարիզտէ շէտիտ 2իշէք հասթալը-
ղը ղուհուրա կէլիպ, թէվաթուրա կէօ-
րէ՝ սապըղ աշ օլունմամըշ օլարաղ
մէգքիւր իլլէթտէն թուլուլանլարըն
իւշտէ պիլի Եօլիւյօր:

Լաքին շէհրը մէգքիւրիւն մէշհուր
պիլ հէքիմիլին շէհատէթիլին նաղա-
րէն աշ օլմուշ օլան քիմնէլէր պու հաս-
թալըգտան աղատ դալմըշլար, եախտ
պուլարտան տախի թուլուլանլար օլ-
մուշ իստէ տէ, խաֆիֆճէ կէշիլիլլէր
տիր:

— Իթալիա Տէվլէթիլնէ գարըն ալիլիք
էթմէք նիլէթիլլէ փիւր սիւհա օլմուշ հայը
քիմնէլէր պէօլիւք օլարաղ մէգքիւր մէմէ-
թիլին պաղը մահալլէրինտէ կէօրիւմիւշ-
լէր իստէ, Էհպի պու թարղ հարէթէթ-
լէրէ ճէսարէթ վէրմէտիլինտէն, մէգքիւր
կէօթէրիլլէրին գօրգու վէ թէլաշ վէր-
մէքտէն պաղա պիլ նէթիլլէսի օլմուշ
ճաղ տըր տէյիւ կէօրիլլէր:

— Բօմաստան սիլնան պիլ թէլէկ-
րաֆըն վէրտիլի խապէրէ կէօրէ, ֆա-
փանըն եանըլմաղըր թալիմաթը ա-
դայիտի տիլիյէտէն (հաւատոյ մաս)
օլմասը մէճիլի ումումի թարաֆըն-
տան իլան գըլընաճաղը սաշիհիլէն-
միշ տիր, լաքին պու իլանըն նէ սու-
րէթտէ օլաճաղը հէնուղ մալիւմ տէ-
յիլ տիր: Շիմսիլլի ֆափանըն ֆափա-
լըք քիւրսիւսիւնէ չըգմասընը 24 իւն.

ճիւ սէնէսի թէքմիլ օլմուշ տուր:
Քաթիլլէրին իլիպէթի իւղրէ՝ Բօ-
մանըն իլք ֆափապը զանն օլունան
Պետրոս Բէսուլ 24 սէնէ Բօմա քիլի-
սէսի իւղէրինէ փիւղօլիօլուգ էթմիշ
օլուպ, օնուն վէֆաթընտան պէրու
պու անէտէք հիշ պիլ ֆափա տախի
օլ գաւապը միւտտէթ ֆափալըք էթ-
մէմիշ օլտուլունտան, Բօմա քիլիսէ-
սինտէ Պետրոս գաւապ, եանի 24
սէնէ, հիւլիւմէթ սիւրէն ֆափա օլա-
մայաճաղ տըր տէյիւ Քաթիլլէրին
պէյնիլնտէ ումում օլան իթիգատըն
եանըն օլտուլունու իշպու 9 ունճու
Բիւս 24 սէնէ ֆափալըք էթմէսիլլէ
խապթ էթմիշ օլտու:

— Եոնանտա ինկիլիլ Եօլճուլարը-
նը թէլէֆ էտէն հայաուտլարըն, Աւե-
տաքըտէ ղիքը օլունտուղու իւղրէ,
պունտան աղաէմ էլէ կէշիլիլլիպ,
Եոնան հիւլիւմէթի թարաֆընտան
գաթլէ հիւլմ օլունան 7 նէֆէրին-
տէն պէշի, իշպու ալըն 8/20 սինտէ
Աթիմաստա գաթլ օլունուպ, պիլիսի-
նին գաթլի պիլ աղ վաղըթ իշիւն
մէքս օլունմուշ, պիլ տիկէրինին տա-
խի գաթլէ օլան հիւլմիւ միւտտէթը
Էօմիլիւնտէ քրանկապէնտ օլմաղ ճէ-
ղատընա թէպաթիլ օլունմուշ տուր:

Ի Լ Ա Ն

Պունտան աղաէմ, « Ուշը Ամէլլէր » վէ
« Սիւրէթ » խալլէ Էրմէնի հուրուֆաթըյ-
լա թիւրքճէ թաղ ու նէշը օլունան իքի
գըթա քէսաղէ՝ պու կիւնէրտէ Բում հու-
րուֆաթըյլա թիւրքճէ, եանի Գարաֆանը-
ճա պաղլմըշ տըր: Իսթէյէլլէր թախթա-
ղալտէ, Բիթլէսթանթ Բիթապիլանէսին
միւրաճաթ էտէպիլլիլլէր:

ՄԱԼ ՖԻՅԱԹԻԱՐԸ

	Դուրուշ
Թիֆթիլ Էնկիլիւ	օգգասը 50—52
Ա. ֆիւս	օգգասը 355—365
Փամուգ, Իզմիր	» 11 1/2—12
» Կէյվէ	» 10 1/2—11
» Ատանտ	» 40 1/2—41
Եիւն, Անատուլ Եայգանմըշ	օգգասը 11 1/2—12
» » Եայգանմամըշ	» 6—6 1/4
» Բումէլի Եայգանմամըշ	» 12—12 1/2
» » Եայգանմամըշ	» 6 1/2—6 3/4
Ճէրի	» 13—17 1/2
Պուղտայ Եուլաղ Բումէլի	» 27—28
Պուղտայ սէրթ Անատուլ, քիլէսի	» 28—29

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻՍՈՐԱՐԱՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԵՆ
Խմբագիր Ե. ՊԼԻՍ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ
Չազմագընար, փողոց Յակոբեան խան, Թիւ 4.